

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลการศึกษาเชิงปริมาณการเคลื่อนไหวประกอบเพลงที่บ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มีต่อความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็ก ก่อนวัยเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ชื่อและนามสกุล	นางสาวสมใจ อินจำทอง
แขนงวิชา	หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัฐควา พิศาอพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2553

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาพรรณ เข็มสุกามัด)


..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน)


..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัฐควา พิศาอพงษ์)


..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุจินต์ วิทวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์
ที่มีต่อความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ผู้วิจัย นางสาวสมใจ อินจำลอง รหัสนักศึกษา 2502100841 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตร
และการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา (1)** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัฒนา มัคคสมัน
(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัฐดาว พิศาลพงศ์ **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนากิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้าน
จังหวัดเพชรบูรณ์ และ (2) เปรียบเทียบความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัด
กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 3 - 4 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นเตรียมอนุบาล 2
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จังหวัด
เพชรบูรณ์ ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มจำนวน 26 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย คู่มือการจัด
กิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ ตรวจสอบคุณภาพโดยแบบ
มาตรฐานค่า และแบบวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย ตรวจสอบคุณภาพความตรง
เชิงเนื้อหาด้วยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ตรวจสอบความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความ
เชื่อมั่นแบบวัดทั้งฉบับโดยใช้สูตรครุเดอร์ ริชาร์ดสันที่ 20 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) การพัฒนากิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัด
เพชรบูรณ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจำนวน 8 เพลง มีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่
ระดับ 4.70 – 5.00 โดยแผนการจัดกิจกรรม จำนวน 40 แผน มีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด คือ
มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 4.56 – 4.76 ซึ่งแบบวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยมีความตรง
เชิงเนื้อหาโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80 – 1.00 มีค่าความยากระหว่าง .36 – .53 มีค่าอำนาจ
จำแนกระหว่าง .20 - .53 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ .73 และ (2) เมื่อเปรียบเทียบความ
แตกต่างของคะแนนความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพบว่าหลังการจัด
กิจกรรมเคลื่อนไหวเด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านมิติสัมพันธ์สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหว
ในด้านความเหมือนและความแตกต่างของวัตถุ ด้านความสัมพันธ์ของตำแหน่งวัตถุและทิศทางของวัตถุ
และด้านการต่อเข้าการแยกออกจากกันของวัตถุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ กิจกรรมการเคลื่อนไหว เพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์
เด็กปฐมวัย

Thesis title: The Effects of Movement Activities with Phetchabun Province Folk Songs on Spatial Ability of Preschool Children in the Center for Preschool Children Development, Phetchabun Rajabhat University

Researcher: Miss Somjai Injumlong; **ID:** 2502100841;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Thesis advisors: (1) Dr. Wattana Makkasman, Assistant Professor;

(2) Dr. Rathdow Phisalaphong, Assistant Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The objectives of this study were (1) to develop movement activities with Phetchabun province folk songs; and (2) to compare spatial abilities of preschool children before and after undertaking movement activities.

The sample consisted of 26 second year preschool children, aged 3 - 4 years, in the first semester of the 2010 academic year at the Center for Preschool Children Development, Phetchabun Rajabhat University, obtained by cluster sampling. The research instruments comprised a manual for organizing movement activity with Phetchabun province folk songs which was verified by using a rating scale questionnaire, and a scale to assess spatial ability of preschool children which was verified on content validity by the item-objective congruency (IOC) index, on difficulty and discriminating indices, and on reliability by using Kuder Richardson- 20 formula. The employed statistics for data analysis were the mean, standard deviation and t-test.

Research findings were as follows: (1) The developed movement activities with eight Phetchabun province folk songs had quality at the most appropriate level, with rating means in the range of 4.70 – 5.00. The 40 activity plans had quality at the most appropriate level, with rating means in the range of 4.56 – 4.76. The scale to assess spatial ability of preschool children had content validity as shown by the IOC indices ranging from .80 to 1.00. Its difficulty indices were in the range of .36 to .53; its discriminating indices were in the range of .20 to .53; and its reliability coefficient was .73. (2) The comparison results of spatial abilities of preschool children before and after undertaking movement activities showed that preschool children's post-activity spatial abilities on distinguishing the similarity and difference of objects, on identification of relationship between location and direction of objects, and on connecting and separating objects were significantly higher than their pre-activity counterparts at the .05 level.

Keywords: Movement activities, Phetchabun province folk songs, Spatial ability, Preschool children

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากคณะอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา มัคคสมัน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐดาว พิศาลพงศ์ ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีเสมอมา ผู้วิจัยขอระลึกในพระคุณของท่านและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรวงพร กุศลส่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยูร ลิ้มสุข ดร. แยก มุลเดช อาจารย์กมล บุญเขต และอาจารย์เทิน สีนวน ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย และได้กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยมาตลอด ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ครอบครัว และคุณวีระศักดิ์ เต็ดแก้ว ที่คอยเป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนผู้วิจัยในทุก ๆ ด้าน เป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี

สมใจ อินจำลอง

ธันวาคม 2554



สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัย.....	8
1.1 ความหมาย ความสำคัญ ลักษณะ และประโยชน์ของกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัย.....	8
1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัย.....	15
1.3 แนวการจัดกิจกรรม ทักษะที่สำคัญ บทบาทของครู และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัย...	17
1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กปฐมวัย.....	25
2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเพลงพื้นบ้าน.....	26
2.1 ความหมาย ความเป็นมา คุณค่าและการอนุรักษ์ของเพลงพื้นบ้าน..	26
2.2 ลักษณะ และประเภทของเพลงพื้นบ้าน.....	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 เพลงพื้นบ้านรำโจ่งจังหวัดเพชรบูรณ์.....	44
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงพื้นบ้าน.....	59
3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านมิติสัมพันธ์.....	61
3.1 ความหมายและความสำคัญของความสามารถด้านมิติสัมพันธ์.....	61
3.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถด้านมิติสัมพันธ์.....	64
3.3 การส่งเสริมความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ในเด็กปฐมวัย.....	71
3.4 การวัดและประเมินผลด้านมิติสัมพันธ์.....	74
3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านมิติสัมพันธ์.....	75
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	79
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
วิธีดำเนินการทดลอง.....	92
การรวบรวมข้อมูล.....	92
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดประสงค์การวิจัย.....	94
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	101
สรุปการวิจัย.....	101
อภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	107
บรรณานุกรม.....	108
ภาคผนวก.....	114
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิและสำเนาหนังสือแต่งตั้ง.....	115
ข คู่มือและแบบทดสอบวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์.....	123
ค คู่มือการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์.....	146

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ง เนื้อเพลงการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวกบเพลงพื้นบ้านจังหวัด เพชรบูรณ์.....	178
จ ตารางสรุปการ Try-out แบบวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์.....	190
ฉ ตารางแสดงคะแนนก่อนและหลังการทดลอง.....	193
ประวัติผู้วิจัย.....	195



สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 วิเคราะห์การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวกบประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัด เพชรบูรณ์.....	83
ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยคุณภาพของเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์.....	95
ตารางที่ 4.2 แสดงผลค่าเฉลี่ยคุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวกบ ประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์.....	96
ตารางที่ 4.3 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถด้าน มิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยภาพรวมก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการ เคลื่อนไหวกบประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์.....	98
ตารางที่ 4.4 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถด้าน มิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยด้านความเหมือนความแตกต่างของวัตถุ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวกบประกอบเพลงพื้นบ้าน จังหวัดเพชรบูรณ์.....	99
ตารางที่ 4.5 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถด้าน มิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ของตำแหน่งของวัตถุ และทิศทางของวัตถุ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวกบ ประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์.....	99
ตารางที่ 4.6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถด้าน มิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยด้านการต่อเข้าการแยกออกจากกันของวัตถุ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวกบประกอบเพลงพื้นบ้าน จังหวัดเพชรบูรณ์.....	100

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ภาพที่ 2.1 ภาพการประดิษฐ์ทำรำชุดรำโจ้่ง ทำออก ทำที่ 1 และทำที่ 2	51
ภาพที่ 2.2 ภาพการประดิษฐ์ทำรำชุดรำโจ้่ง ทำออก ทำที่ 3 และทำที่ 4	52
ภาพที่ 2.3 ภาพการประดิษฐ์ทำรำชุดรำโจ้่ง เพลงที่ 1 ทำที่ 5 และทำที่ 6	53
ภาพที่ 2.4 ภาพการประดิษฐ์ทำรำชุดรำโจ้่ง เพลงที่ 1 ทำที่ 7 และทำที่ 8	54
ภาพที่ 2.5 ภาพการประดิษฐ์ทำรำชุดรำโจ้่ง เพลงที่ 1 ทำที่ 9 และทำที่ 10	55
ภาพที่ 2.6 ภาพการประดิษฐ์ทำรำชุดรำโจ้่ง เพลงที่ 1 ทำที่ 11 และทำที่ 12	56
ภาพที่ 2.7 ภาพการประดิษฐ์ทำรำชุดรำโจ้่ง เพลงที่ 1 ทำที่ 13 และทำที่ 14	57
ภาพที่ 2.8 ภาพการประดิษฐ์ทำรำชุดรำโจ้่ง เพลงที่ 1 ทำที่ 15 และทำที่ 16	58

